

שום ביטוי של גינוי אין בו כדי להקריף את מלוא עוצמת הזוועה של הפשע המפלגתי שחוללו בשבוע שעבר שדושת אנשי "החזית הדמוקרטית" בעיירת הערבים הגלילית מעלות. לטבח מעין זה אין שום הצדקה, שום הסבר ושום תירוץ. הוא פרי תכנון של מוח שטני, שאפילו אם התכוון מלכתחילה להשתמש בתלמידים שנחטפו בבני-ערובה בבית-הספר במעלות עדימנת דם חוט מממשלת-ישראל שיחרורם של חבלנים כלואים. הוא היה צריך לקחת בחשבון אפשרות סבירה שיודים אלה יהרגו. לא היה זה פשע מוקרי. אין כל ספק ששדושת הרוצחים שהשתלטו על טיוז בית-הספר התיכון הדתי של צפת, קיבלו הוראה מפורשת ממפקי דיהם לרצוח יודים במיקרה הצורך.

קשה לרדת לעומקה של הציניות המזוויעה של אירי גון טירור, שעד רקע התחרות בין אירגוני הטיור הפלסטיניים, על רקע המידחמה הפוליטית בין מישטרים ועל רקע מאמצי הפיוס וההפרדה של הד"ר קיסנינג'ר במוח, בהר להביע את עמדתו כאמצעות גופות של ילדים. אשמתם ואחריותם של מטורפים פאנאטיים מעין אלה צריכה להיות ברורה לחלוטין, מעבר לכל ויכוח. אבל אסור שאשמה-שאינה-טעונה-הוכחה זו תאפיל ותכסה על הסיוע שתרכו גורמים אחרים לאפשרות כזו צוע הטבח. הדברים הם המורים ונוראים. יש בהם כדי להטיל האשמה של אי-הצלחת חייהם של 24 ילדים על מצפונם של כמה ממנהיגי ישראל.

אבל עד כמה שהדברים כואבים ומחייבים השתקה לכאורה, אין מנוס מלהגיד אותם. פרשת מעלות מחייבת בירור יסודי של כל ההיבטים שלה — גם אלה שממדי שדושת-ישראל רוצה להעלים אותם. והמסקנות, מרות ואכזריות ככל שתהיינה, אינן צריכות לשמש כדי לנגח אישיות זו או אחרת. יש צורך לבחון את הפרשה ולהפיק ממנה לקחים כדי שתיווצר מוסגרת קבועה לנוהגים במיקרה שטרדיות מעין זו שהתרחשה במעלות תחזורנה — ואין ספק שהן עולות לשוב.

חייבת להיות הכרעה ברורה מראש לגבי הסטנדרט דים הדרושים למיקרה הישנות פרשה מעין זו. הממשלה ומוסדות הביצוע שלה חייבים לדעת מה מותר ומה אסור לעשות במיקרים כאלה, על מנת שלא רק המחבלים, אלא גם הלוחמים בחבלנים, לא ידחמו על גבם של ילדים.

עיר ההררינה

של אדם כזה, קיבלה בשלב מסויים את המלצותיו והניחה לו להוליך אותה שולל. משה דיין דמה השבוע למהמר בתום ליל-הימורים ארוך, שכבר איבד את כל רכושו. משהו נתן לו אסימון והוא משליך אותו על שולחן ההימורים באומץ-לב שמקורו בייאוש. ההימור האחרון. הכל או לא כלום. ההימור ניכשל — אחרים שילמו את המחיר והוא יוצא מגדרו כדי למלט את עורו. ועדת-החקירה שמונתה השבוע לחקר הטבח במעלות, תבדוק ודאי את כל המחדלים שנחשפו בפרשת מעלות, שאיפשרו לכנופיית רוצחים להשתלט על 100 תלמידים. הוועדה תפרסם את מסקנותיה ותצביע על האשמים. אבל ספק אם ועדה זו תתייחס גם להיבט המחיר ביותר של הפרשה: איך וכיצד נגררה ממשלת-ישראל, כמעט בניגוד לרצון כל חבריה, להימור הנואש של מנהיגי שעולמו חרב עליו, שאיבד את כושר השיפוט שלו, והניחה לו לשחק בחייהם של ילדים?

האם משה דיין השתגע? האם הוא איבד את עשתונותיו עד לטירוף חושים? שאלות אלה צצו השבוע מאלהיו, נוכח התפרצותו ההיסטרית של שרי-הביטחון הכושל של ישראל, אשר עלה על במת הכנסת, ובנאום רגשני ופרימיטיבי, ניסה למצוא צידוק רעיוני להימור בשבוע שעבר על חייהם של 85 ילדים. לא היה ספק: משה דיין איבד את שיווי-המשקל הנפשי שלו. ההתפרצות הרגשנית שלו — שהביאה אותו ביום רביעי בשבוע שעבר לתבוע מהרגע הראשון את החימור המחריד בחייהם של תלמידי בית-ספר תיכון ודחפה אותו השבוע לכמור במינויין של ועדת-החקירה, עלתן מוטל גם לבדוק את טיב מעשיו ושיקוליו — הוכיחה זאת לעיני כל. אבל דיין אינו נושא באחריות בלעדית להימור הנורא במעלות. שותפה לאח-ריות זאת ממשלת-ישראל כולה, שהסתמכה באותו יום זוועות על טיב שיקוליו